

הלכות פסח סימן תנו

הגה ואם נהיה בו שיעור חלה (ח) ושכח להפריש, נפריש (ט) אחר-כך, (י) ואפילו צריך כל (ד) [ג] לא צריך. ואם לקח ממקצת העסות וממקצת לא לקח והתעורבו, צריך לקח חלה (יא) מקל אחת ואחת, או ללוש עשה אהרן (יב) ונקח ממנה גס-פן על אותן שנתערבו; (יג) ואם מפיר מזה אחת שנתכת בחלה, נוטל ממנה על הקצרות (הגמ"י פ"ג ימ"ד ר"פ אלי עורבין וכו' בשם תוספות פ"ק רבינו): **ב** ית'לש עשה ביום-טוב של פסח

ג משנה פסחים כ"ז
וכיור
הקטנה הפוסקים

שערי תשובה

משום דחלת חיל יש לה תפלה ואכיל ומשיר, משא"כ בעינן שוקל בשבת אין תפלה, ע"ש. וצ"ל לעיל סימן חמור ושל חקון דרעבד מ"מ לקח חלה מיתחש על לומר בזה: [7] לא צריך. עכ"ה שם כיא מהלביש, וצ"ל באלוה וזאת וא"ר על דברי הלבוש בזה, ובשמי"א ח"ב סימן קנ"ב פ"ב פ"ב על דבר זה פוסק דאם לא יפטר אדם לתורה ויכיר ונהגו לפרשה בלי תקון וכ"כ מ"מ. ואם נפלה החלה לתוך התבשיל ודחה, אסור חמץ, עין סימן תנ"ד ס"ג, והח"י בשם חמיו כתב שהנהגה ששקל בתפלה או לקימו עד אחר פסח, ע"ש: (7) לא צריך, אבל צריך שיהיו שפתיים מנחים לפניו, אף דק"ל חלה ח"ל אוכל והולך ואחר-כך מפרש, מ"מ לקח חלה בעי שיהיה מן הפקדן, מ"א. וחי"י כתב דא"צ מן הפקדן, דהכל ח"ל אוכל והולך ואח"כ מפרש, וצ"ל אחרונים. כתב במ"מ ומנהגים חלבוש: אם שכח להפריש מן העסות של מצת המצות יכול להקטין עד חלילה ק"י שפתיים מן השלמות על העצרה, והשיבוע מצה העצרה לשנים לשמור נצחה לאמיתותן או יצא השמור מצות השלמות ושני השכרים בכלי לפרשם ורכס ונקח פרוסה קטנה מן המצצה ויכרך להפריש חלה וישמור לחייה ונספר להנות בצת שרפחה, מהר"ל, אלא שפ"ס: ומ"מ נכון לעשות מדות כפ"ע, ושו"ת בחרו"ת, ונ"ל שטוב יותר שיבצע ממנה חלה פרוסה קטנה מיד ביום ששם יחזור וישכח, דהא בלא"ה יבצענה בלא צורך, עכ"ל. וכתב הח"י: וכן ראוי להגיד שלא להתחיל עד חלילה, דהא בלא"ה עשה שלוש מקרב י"ט אסור להפריש ממנה ביום, כמ"ש סימן חקון, ע"ש. ואם לא נהיה

באר היטב

לעצמה, ולענין הכרחה אין חילוק בין פסח לשאר ימות השנה, ד"מ וט"ז י"ד סימן שכה, ע"ש. ובדרישה י"ד שם כתב טעם להנהיג לומר בפסח יתרומה חלה מצה מן העסות, ע"ש, וגם נהג טעם למה שנהגו לעשות החלה בחלה קצין מצה (אח"כ משליכה לאור, ופוסקים שם שכתבו מהלביש) הנה מקלד דין מצחבות חלה שנתבאר ב"ד סימן שכד יש לדון בזה דין אסור חמץ, עין סימן תנ"ד ס"ג, והח"י בשם חמיו כתב שהנהגה ששקל בתפלה או לקימו עד אחר פסח, ע"ש: (7) לא צריך, אבל צריך שיהיו שפתיים מנחים לפניו, אף דק"ל חלה ח"ל אוכל והולך ואחר-כך מפרש, מ"מ לקח חלה בעי שיהיה מן הפקדן, מ"א. וחי"י כתב דא"צ מן הפקדן, דהכל ח"ל אוכל והולך ואח"כ מפרש, וצ"ל אחרונים. כתב במ"מ ומנהגים חלבוש: אם שכח להפריש מן העסות של מצת המצות יכול להקטין עד חלילה ק"י שפתיים מן השלמות על העצרה, והשיבוע מצה העצרה לשנים לשמור נצחה לאמיתותן או יצא השמור מצות השלמות ושני השכרים בכלי לפרשם ורכס ונקח פרוסה קטנה מן המצצה ויכרך להפריש חלה וישמור לחייה ונספר להנות בצת שרפחה, מהר"ל, אלא שפ"ס: ומ"מ נכון לעשות מדות כפ"ע, ושו"ת בחרו"ת, ונ"ל שטוב יותר שיבצע ממנה חלה פרוסה קטנה מיד ביום ששם יחזור וישכח, דהא בלא"ה יבצענה בלא צורך, עכ"ל. וכתב הח"י: וכן ראוי להגיד שלא להתחיל עד חלילה, דהא בלא"ה עשה שלוש מקרב י"ט אסור להפריש ממנה ביום, כמ"ש סימן חקון, ע"ש. ואם לא נהיה

משנה ברורה

צריך (ט) לקרוב שישגו זה בזה⁽¹⁾, אכן אם יש בכל עשה שיעור חלה, דפסק רמ"א לקמה דאין צריך צורך סל, הוא הדין נגיה (י) לנדי לא צריך, בין בשם מנחים בכל (יא) בין בשם מנחים בבית, דהבית מצרפין⁽²⁾ ויכול להפריש מה על זה. ונהו דוקא בשם מנחים בלא כלים, (יג) אבל אם הם מנחים בכלים צריך לקרב הפלים להדיא⁽³⁾, ויהיו פתוחים למעלה ודאם הם סתומים, (יג) אפילו הם מקרבים לא מהג"ה⁽⁴⁾. וכל זה כשיש בכל עשה שיעור חלה, אבל אם אין בכל עשה שיעור חלה וצריכין לצורך, (יד) אין להקל⁽⁵⁾ אף שהפלים פתוחים ומקרבים להדיא, אלא אם-פן יתחם בתוך סל אחר⁽⁶⁾ או שיקסה עליהם במפה. ועין באור הלכה: (ח) וישכח להפריש, רוצה לומר (טו) בעודה עשה, דלכתחלה נכון יותר להפריש מן העשה, וקדלעיל בסעיף קטן ה: (ט) אחר-כך, רוצה לומר, אחר האפיה: (י) ואפילו צורך סל וכו', פירן שיש בכל אחת פשעור, ויכול להפריש ממצות עשה אחת על הכל, (טו) ורק בעיני שיהיה הכל מנה לפניו (יו) בבית, וקדלעיל בסעיף קטן ז, ואם לא היה לו כי אם עשה אחת, אף שנתחלקה לכמה מצות, בינן שגלושה מתחלה בסדר יכול להפריש מאחת על שאר המצות אף שאינם לפניו, דהבג"ז זה אין צריך מן הפקדן במלת חוצה-לארץ, וקדלעיל בסעיף קטן ו, עין שם. אם שכח להפריש חלה בערב-יום-טוב ונפיר ביום-טוב, אם לא היה שיעור חלה בכל עשה ונצטרפו בכלי בסדר ביום-טוב,

שער הצינ

(ט) ב"ח והג"א ביהודה-רעה סימן שכה, וכן הסכים החק"י עקב למעשה (אף דבט"ז הקל בזה, מפל מקום להחלה בנדי נכון לנהג בן): (י) מקור חיים: (יא) הג"א שם: (יב) שם: (יג) דהו לא מקרי טקף. ודוקא להחלה, אבל בדיעבד אפילו כל כלי מנה בבית אחר והפריש מה על זה מנהי כיון שיש בכל עשה בשער, דענין טקף הוא רק מצוה להחלה⁽¹⁾, כמבאר ביהודה-רעה סימן שכה: (יד) דמה שהפלים מקרבים להדיא לא צריך מנחה, ונגיעה בלא צורך סל לא טעני, דהא בעיני דוקא עד שישקף זו בזו אבל לא כנגיעה בעלמא. ומה שמשפסקים המוספות אם טעני נגיעה בלא צורך סל, הינו רק לענין דין טקף, אבל לענין צורך טקף ולא היה פשעור, פשוט דלא מהני: (טו) דכ"כ-משנה: (טז) הג"א פקאן, וביותר ביהודה-רעה סימן שכה סעיף ב, עין שם, וכן הסכים החק"י עקב בסעיף קטן ו' לחלק בין עשה אחת לשתי עסות וקדעת הכ"ח, אלא דבפרוש דברי הרמ"א אינם שווין, דמהג"א משמע שמפרשו בשתי עסות וטעניו מאחת על חבור, ומחזיק עקב בסעיף קטן ח משמע שמפרשו בעסות אחת שנתחלקה לכמה מצות, ובדיעבד אינם מחלקין. וצ"ל כמגן אברהם בפרוש דברי הרמ"א, ומהג"א עקב חולק עליו בסעיף קטן ו' והסביר היטב ויש סעיף קטן ד ערוב הכרבים: (יז) עין ביהודה-רעה שם בסעיף א: (יח) חק"י עקב, ומהמיקו הג"א ומקור חיים. ובאלוה רבה מפקפק עליו, וכן בבג"י-שם: (יט) דמהי באלוה גלוש ביום-טוב, ואם חל יום א' של פסח בשבת לא שיקף זה (כ) פוסקים, וכן יעשה בכל עשה ופשה: (כא) מקור חיים, ודבריו נובעין מדברי המוספות בזה ט. ובכ"כ-טא"ר מפקפק על דבריהם, ודעתו דצריך אחר הפסח להפריש חלה בפני עצמה מקל חתיכה שלשה, דמהי שיצרך בסל אחד כל החתיכות עם השלמות שלש לו ונקח מקל פרוסה חתיכה לחלה וכן יפטר כל השלמות שלשנו, אף בינן שיש מקלין עוד יותר ודכ"כ שישקדו די אם טעני רק חתיכה אחת לפרש סנה אחר-כך, די לנו אם נחמיר בנדת המוספות: (כב) ואם יש לו גם שלמות, וכן בהפרישו לפרט גם אותם, ורק שיהיו מנחין יתר לפניו: (כג) מן שפע ממקור חיים. ואף דבט"ז מקל בזה דמהי עשה אחת, החק"י עקב חולק עליו: (כד) אחרונים: (כה) הג"א:

מילואים הלכות פסח סימן תנו המשך מעמוד 108

(22) אמנם הפרשת חלה מהמצות בערב שבת בין השמשות כשערב פסח חל בשבת, כתב לעיל (סי' רס"ד) שמותרת, כיון שאינו יכול להשאיר מכל מצה מעט.

ומצות שאי אפשר להשאיר מהן מעט מפני שכבר נידוכו, כגון כופתאות וקניידלעך, כתב בשו"ת אגרות משה (שם) שיכול לאכול מהן עד שישאר מעט יותר משיעור העיסה הכי קטנה שהיתה לו, ולאחר יום טוב יפרש חלה מהמעט שנשאר, אך אם אכלו קטנים מהמצות לפני פסח, לא יאכל מהמצות שנידוכו, שמא על ידי כך ימנור את העיסה שהתחילו הקטנים לאכול ממנה בלא שהופרשה ממנה חלה.

(23) ואף שאותן חתיכות שכבר אכלו לכאורה מעולם לא הצטרפו עם החתיכה שממנה מפריש, שהרי אינו מפריש מכל חתיכה, ביאר הגר"ש אויערבך (הליכות שלמה פסח פ"ט דבר הלכה אות ד) שמדובר שהמצות התחייבו על ידי צירוף סל, ואף על פי כן צריך להניח חתיכה מכל מצה ולצרף, כיון שנאפו בפני עצמן.

(24) אמנם לקמן (סי' תק"ס) כתב, שיש אוסרים לאפות פחות מכשיעור, מפני שהיו חלה הוא רק בצירוף העיסה (המחויבת בחלה) שנילושה בערב יום טוב, ואם כן נראה הוא כמפריש חלה מעיסה שנילושה בערב יום טוב, וכתב (שם) ובשעה"צ שם סי' מג), שלכתחילה בודאי נכון לחוש לדעת המחמירים, אלא שבמקום הדחק, שאין צריך את כל שיעור אפיות חלהם הנוסף, יש להקל בזה.

(25) ומה שמותר לו לאפות ביום טוב, כתב לקמן (שם סי' כח) שהוא דוקא באופן שצריך את חלהם הזה, או באופן שרצה לאכול פת חמה.

אכן לאפות לכתחילה ביום טוב, כתב לקמן (סי' תנ"ח) סי' ד) שלא כדאי, מפני כמה קלקולים שיוכלים לקרות, ובפרט מצות, שהמדקקים נוהגים שלא לאפותן אלא לפני הפסח, כדי שאם יתערב משהו חמץ בתוך המצות יתבטל בהן, שאילו בתוך הפסח אין ביטול לחמץ.

(26) ואם נזכר בבין השמשות, כתב לעיל (סי' רס"ד) שבחלת חוץ לארץ שיש לו תקנה שיאכל וישיר, אסור לו להפריש. אבל בחלת ארץ ישראל שאין לו תקנה, כתבו הפמ"ג (שם א"א סי' ב) והמחזיק"ש (שם סי' ב) שאם אין לו מה לאכול מלבד מצות אלו, יכול להפריש מהן בבין השמשות. והוסיף המשגיב שם, שאם חל ערב פסח בשבת ונזכר בערב שבת בין השמשות שלא הפריש, יכול להפריש אפילו בחלת חוץ לארץ, כיון שאם לא יפריש אי אפשר לשיר מכל מצה ומצה.

אמנם אם הציבור קיבלו עליהם את השבת, כתב שם (סי' כח) שאסור לעשות בבין השמשות אפילו איסור שבות.

[שעה"צ סי' ק"ג]

דענן קוף הוא רק קצנה לכתחילה⁽¹⁸⁾.

(18) והפרשה שאינה מעיקר הדין אלא רק מחמת חומרא, כגון מאכלים שיש עליהם השקפה מוסמכת, דעת החו"א (הגרא"ל שטיינמן מוריה גליון קכ"ב עמ' קכ"א) והגר"ש אלישיב (משפטי ארץ תרומות ומעשרות פ"ב סי' ו) שאין צריך שההפרשה תהיה מן המוקף, ויכול להפריש גם מחבילת סגורות, וכן דעת הגר"ש אויערבך (ראה ששיב פ"א הע"ק, ורמב"ם פ"ז מהל' כבורים ה"ג).

[משגיב סי' י']

אסור להפריש חלה ביום טוב⁽¹⁹⁾, וכו', על סמך ש"פריש מן המצות המועד מעט לשם חלה⁽²⁰⁾ ויסקנה⁽²¹⁾ וכו', צריך לשיר מכל מצה ומצה מעט⁽²²⁾ וכו', ויסקח חלה מן חתיכה אחת⁽²³⁾ וכו', שילולש (האפה עשה קטנה פחות מן⁽²⁴⁾ ביום טוב⁽²⁵⁾ וכו', ויכתחילה כל שיהפך קדם לילה, יפריש תכף חלה⁽²⁶⁾.

(19) ובטעם הדבר שאסור להפריש חלה מעיסה זו ביום טוב, כתב לקמן (סי' תק"ס) שבהפרשתו הוא נראה כמתקן או במקדש. והוסיף, שאם לא חל חוב חלה אלא ביום טוב, לא גזרו רבנן על ההפרשה, שכיון שמותר לכתחילה ללוש ביום טוב, הותר גם לחון את העיסה.

ומי ששכח להפריש חלה ורצה לאכול מהחלה ביום טוב שני, כתב בשו"ת אגרות משה (אורח חיים סי' צו) שתקנתו היא שפריש חלה ביום הראשון ויתנה שאם הוא חול ולא קדש הפרשתו הפרשה, ואם הוא קדש אין עשייתו כלום, וכן יפריש ויתנה גם ביום טוב שני, שההפרשה תחול ממה נפשך, ואת הברכה על ההפרשה יברך ביום השני, ומשוב שצריך הקדושה היא ביום טוב ראשון, ואם כן ההפרשה נעשית ביום טוב שני.

(20) ואין לסמוך על תקנה זו אלא לגבי חלת חוץ לארץ, שהקילו בה בדבר זה (כמבאר לעיל (סי' ו)), אך לגבי חלת ארץ ישראל, כתב לקמן (סי' תק"ס) שאין צורך לענין עיסה שנילושה בערב יום טוב, שאין לה תקנה אלא אם כן ילוש עוד עיסה ביום טוב ויפריש ממנה על שתהיה, וכמו שכתב כאן בהמשך דבריו (ואם אינו יכול לעשות עיצה זו, ראה מה שכתבנו שם (סי' כח)). והוסיף בשעה"צ שם (סי' ל), שכיון שאין לעיסה זו תקנה, דינה כמקצה ואסור לסטול אותה (וראה מה שכתבנו שם).

(21) שמצות היא לשרוף חלה טמאה, כמבאר לקמן (סי' תק"ס) (ל) ובשעה"צ שם (סי' מה), ובין שבומנינו בולנו טמאי מתים, וסחם חלה הוכשרה לקבל טמאה מחמת המים שיש בה, יש לשורפה, כמבאר בשו"ע (יורה דעה סי' ע"א) לענין תרומה טמאה.

ובענין מה שנוהגים להקל בזמננו שלא לשרוף חלה, ראה מה שכתבנו על השעה"צ שם.

הלכות פסח סימן תנו המשך מעמוד 108

(2) ולגבי מצה שנשארה מפסח של שנה שעברה, כתב בשו"ת מהרש"ם (ח"י סי' כט) שאם שמר עליה מחמץ במשך ימות השנה, מותר לצאת בה ידי חובה, והוסיף, שצריך לבדוקה היטב אם אין בה 'מליבין' [מני תולעים קטנים המצויים בלחם ישי].

[שעה"צ סי' ב]

דלא כפ"ח⁽³⁾.

(3) שכתב על פי הירושלמי (פסחים פ"ב ה"ד), שמצה שנאפתה שלשים יום קודם הפסח, מדרבנן אין יוצאים בה ידי חובה, כשם שמצונו לגבי

היה קרב התמיד, מ"מ בערב פסח נהגו להתפלל דוקא מנחה גדולה, שהרי עשיית המצות היא כנגד קרבן הפסח ותפילת מנחה היא כנגד קרבן התמיד, לפיכך מקדימים את תפילת המנחה לעשיית המצות, כשם שקרבן תמיד הוקדם לקרבן הפסח, וראה שער תשובה (סי' א) שהביא טעם נוסף לדבר.

עוד הביא הכף החיים (סי' ט) בשם הדי"א (מורה באצבע סי' ז) אות רה, שבשעת עשיית המצות בערב פסח נהגו לשורר את ההלל, וזכר לשירת ההלל בשעת הקרבת קרבן הפסח.

נה באר הגולה

ד' קראש' שם
ובנו

הלכות פסח סימן תנו תנח

(כ) לא יקרא שם לחלה עד שתאפה, שאם יקרא לה שם (טו) אינו רשאי (ו) לאפותה, ואם יציתנה כך (טז) תחמין (יז) ואינו רשאי (יח) לשורפה ביום טוב. וְיֵאמָר שֶׁכָּח וְקָרָא לָהּ שֵׁם, (יח) יטילנה (ס) (יט) לצונן ולמנענה מלהחמין: הגה (כ) ואם יש בהן (ט) [טז] קטן שלא ראה קרי (כא) א' גדול (י) ששכל לקרי, מקרים לאפות חלה בשבילו (טז). ויש אומרים (כב) שאין מאכילין חלה בזמן הזה לשום (יח) [טז] (מהרי"ט). יש אומרים דמחר (כג) ביום טוב ללוש (יג) פחות מפשעיר כדי לפטור עצמו מן החלה (ר"ן דש פ"ק אל עובדין):

תנח מצוה ללוש המצה בערב פסח, וכו' סעיף אחר:

א (א) אנוהגים שלא ללוש (ב) מצת מצוה בערב פסח (ג) עד אחר

שערי תשובה

לספרים חלה ושושנה בחי' ע"ש: [טז] קטן. עבה"ט. ועין בשבוי" ח"א סימן כב שהקב מחליל בן המאן בעה"מ שער אפיקים סבב לשוב דברי המגיד, והיא דיל קטן והשיב לו שדכ"ו מ"י נכונים, ובספר חזקוני דחה דברי השבוי" ובספר ברי' המורה בזה להגיד דברי השבוי" והלשון שבוהו כבדאשונה, ע"ש:

לצונן. וכתב המ"א: וצ"ע אם יש לסמן על זה בזמן הזה, שגם הצונן שעומדים מעט בבית מתחמין, ע"ש. והח"י מחיר בפשיטות. ובפרי"ח סי' ו: ומתחמין קצת ויחליפם, ועין י"ד סימן לו, ע"ש: [טז] קטן. פחות מטי' שנים, ר"ס, מהרי"ו. וכתב המ"א: פי' דאמרין מסתמא לא ראה קרי, אבל אי ידעין דראה קרי אפילו הוא כדיומו הוא טמא לקרי, עכ"ל. ואשתמיטתא לה סוגיא דש"ס ר"ס בגות בתיים והתקבצים לקרא פרק ה' מהלכות אבות השמאה דפחות מכן ט' אפילו שכל אצל אשה וראה קרי אינו מטמא, ח"י: (י) ששכל. נ"ל דאם ראה אח"כ מים חלוקים או עכורים, טמא, לכן יאכל מהם אחר תסבילה ולא יטיל מים ביניהם, ועין סימן תרו, מ"א: (יח) [טז] קטן. שאין מחזיקין אותו בלחן והוא דרמא נחלל, רש"י למהרי"ל. ועין בש"ח י"ד סימן שכב שכתב שבפסח נוהגין לחן לכהן קטן, משא"כ בכל השנה, ועמ"א השעם, ובמדרשו אלו ראיתי להגד לשרף חלה בלש ע"פ או בחירה, וביו"ט אינו קורא שם עד אחר אפיה שהיא היותר נכון, ח"י: (יג) פחות. וכתב הט"ז: והו' לא ללוש קלל, ואם ללוש עוד עשה פחות מכשעור יש לחש שקא יצטרף אח"כ בכלי אחר ויבוא לידי חיוב ויאכל טבל, ע"ש. והח"י סתב: והשעא רחוקה היא, ע"ש:

משנה ברוכה

(לא) שאינו מטמא בקרייתו, (לג) וגם מן הסתם לא ראה ויכה פיון שהוא פחות מכן משע, או גדול ששכל לקרי, רשאי לאכל חלת חיצה לארץ, כמו שכתוב בירדה דעה סימן שכב, לפיכך כתב הרמ"א דאם יש בהן קטן וכו', דאף שקרא לה שם חלה רשאי לאפות אף ביום טוב שהרי ראיתי לאכילה: (כא) או גדול ששכל לקרי, רוצה לומר, אף-על-פי (לג) שלא העריב שמשו. (לז) וטוב לזהר שיאכל מיד אחר תבילתו ולא יטיל מים בין תבילה לאכילה, שקא יטיל מים חלוקים או עכורים שיש בהן חשש קרי ויהא אסור לאכל חלה זו עד ששזור ויטבל: (כב) שאין מאכילין וכו'. שאין מחזיקים אותו בלחן ונדא, דרמא נחללה אחת מאבותיהם²⁸. ומכל מקום לדינא, דעת הרב בדעה הראשונה דנוהגין לקטן או לגדול ששכל לקרי נש"ך ביו"ד סימן שכב אות ט'; וכתב הפרי מגדים: וטבל מקום לא ראיתי לזהר בן אף בפסח. ובמדינתו יש באזהר מקומות שנהגין לכהן גדול ששכל לקרי בפסח²⁹. ועין במגן אברהם שכתב טעם למה דוקא בפסח המענג לחי'ו³⁰: (כג) ביום טוב. של פסח. ובבאור הגר"א שפסק על זה: א (א) נוהגים וכו'. משמע דאין אלא מנהג, ותפנה נסמן (ב) משום דאמקש אכילת מצה לקרבן פסח, דכתיב: וְנִכְבַּחַת פֶּסַח לַה' אֱלֹהֶיךָ וְגו', "שקשע ימים תאכל עליו מצות וגו'", ואמרין, כמו ששחיתת הפסח הזה אחר שיש פן עשיית מצות של מצוה אחר ששעונו, אבל מעצם הדין הוכיח הפוסקים דאין לחש לזה, דעקר הקש נאמר לענין אכילת מצה בלילה הראשונה, שיהא נהיר לאכל קדם חצות כמו הפסח שהוא נאכל עד חצות, ובבאור לקמן בסימן חע, אבל לא לענין עשיית המצה, ועל-כן בדיעבד אם אפה המצה קדם שש (ג) ואפילו חזש או שני חדשים קדם פסח ונשען לשם מצה, כשר: (ב) מצת מצוה. הנהגה החדשה לז' לצאת ידי חובתו (ג) בשני לילות הראשונים, אבל שאר המצות אין נוהגין לזהר בהן: (ג) עד אחר וכו'. ועין לקמן בסימן תס קצין ג מה שצריך לזהר חלש בזמן

רוצה לומר, שהיא מצוה שלא הפרש צדן חלתה ממנה: ב (יד) לא יקרא שם. רוצה לומר, שאם רוצה להפריש עונה קטנה לחלה, צריך לזהר שלא יקרא לה שם חלה קדם אפיה, (טו) אלא יקראנה ענה או מצה וגם שלא יהיה במחשבתו שחלול עליה קדשת חלה עד אחר אפיה, דקדשת הראוהו ומעשרות הוא על-ידי דבור או מחשבת לבד, כמבאר בשלחן ערוך יורה דעה סימן שלא. (כו) ואם אינו רוצה כלל לאפות ענה קדחת בשביל חלה, אלא אפה סתם ואחר-כך יפריש מצה אחת או חתיכה אחת ממצה על כלם בשביל חלה, מס-פן שפיר דמי, ואין ההפרכה לאחר אפיה כבר נתבאר לעיל בסעיף קטן ז: (טז) אינו רשאי לאפותה. כיון שאין באפיה זו צדך אכילת נפש. (כז) ודוקא בשביל קרא לה שם, אבל אחר אף-על-פי שקורא לה שם לית לן בה, דאין לאחר רשות לתרום³¹. ויענין משרתת בפית, עין ביוה"ד דעה סימן שכב באחרונים שם³²: (טז) תחמין. ואף-על-גב דהקדש הוא ואינו שלו, מכל מקום עובר בלא רצוה, (טז) ה"איל ואי בצי מתשיל עלה והי חלין: (יז) ואינו רשאי וכו'. פרוש, דלשורף מיד קדם שחמין מס-פן אינו יכול, דאין שורפין קדשים ביום טוב: (יח) יטילנה וכו'. אבל לכתחלה לא יסמן על צצה זו לקרות שם חלה בעונה עסה ולהטילה לצונן³³, (ל) דחלישין שקא לא יתור יפה שהיה הפנים צוננים: (יט) לצונן. וקשואה שהמים מתחמין קצת בעמדם בפיה, יתור להחליפם במים צוננים [אחרונים]: (כ) ואם יש בהן וכו'. המסבר מורי בסולת ארץ ישראל, שאפיה נאכלת לכהנים בזמן הזה שכלנו טמאי מתיים, ונטמאת החלה ואסורה להאכיל אפילו לכהן כהן, ולפיכך אסור לאפותה ביום טוב בכל גוון, ועל-כן לא הוזכר פרטים אלו: וכתב"א מורי בסולת חוצה לארץ, שאפיה אסורה אלא למי ששמאה ויצאה עליו מגופו כגון נב או בעל-קרי, אבל בהן השודר מנב ומקרי, כגון כהן קטן פחות מכן משע ימים יום אחר

שער הציון

(ט) קנה אברהם: (כז) פשוט: (כח) אחרונים: (כט) גמרא: (ל) בתי יוסף בשם הרא"ש: (לא) חק יעקב ושי"א, הלא קנה אברהם³⁴: (לב) אחרונים: (לג) כפה אחרונים: (לד) מנהג אברהם ושי"א: (ה) בתי יוסף: (ו) אחרונים, דלא כפ"ח, וכן משמע בבאור הגר"א: (ז) ש"ו ושי"א, דלא כרמק: (ח) פסח אחרונים: (ט) קנה אברהם ושי"א: (י) אחרונים, דלא כפ"ח, וכן משמע בבאור הגר"א: (יא) ש"ו ושי"א, דלא כרמק:

